

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه امام صادق (علیه السلام)

هفتمین جشنواره رشد (کتابخانه ای)

موضوع تحقیق

تأثیر نماز در زندگی افراد و رابطه آن با

دستیابی به آرامش

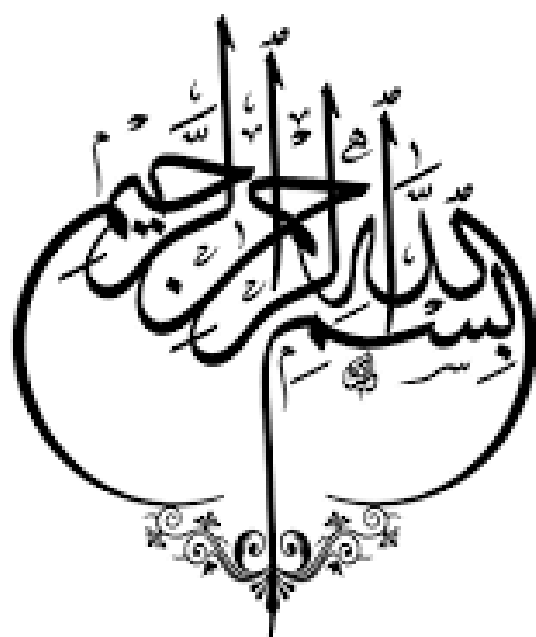
استاد راهنما

ام البنین فیروزی

پژوهشگران

کلثوم مرادی، طاهره چگینی، زلیخا چگینی، زهرا مولایی، سهیلا سعید

زمستان ۹۷

چکیده

عنوان تحقیق حاضر تاثیر نماز بر زندگی افراد و رابطه آن با دست یابی به آرامش است. نماز یک واژه فارسی است که معادل عربی آن کلمه الصلاه می باشد. به معنای نیایش و پرستش و گفتگو با خداست. نماز لفظ و واژه‌های است که در متون دینی ما بعنوان «صلاه» از آن یاد شده و دارای معانی متعددی بوده که یکی از آن معانی، همین عمل مخصوصی است که به نام «نماز» در دین اسلام تشریع شده است. جایگاه نماز در دین اسلام بسیار رفیع و دارای اهمیت می باشد. کتب بسیاری در این زمینه تدوین یافته است؛ من جمله کتاب رازهای نماز جوادی آملی، نیایش از دیدگاه عقل و نقل ممدوجی کرمانشاهی و مقاله آقای احمد پناهی تحت عنوان نقش نماز در آرامش روان را تالیف نموده اند. پرسش اصلی این است که نماز چه تاثیری بر زندگی افراد دارد و رابطه آن با آرامش چیست؟ تحقیق حاضر در سه فصل تدوین گردیده است. روش نگارش آن به صورت کتابخانه ای است. در علوم تفسیر، اخلاق، روان شناسی، علوم تربیتی، جامعه شناسی کاربرد دارد. از لحاظ تربیتی و تفسیری مورد توجه قرار گرفته است. در این پژوهش برآنیم که بدانیم برای نماز چه آثاری مترتب است که زندگی فردی و اجتماعی انسان ها را تحت تاثیر قرار می دهد.

کلیدواژه:

تاثیر نماز بر زندگی فردی، تاثیر نماز بر زندگی اجتماعی، جایگاه نماز، آرامش، روح

فهرست مطالب

مقدمه ۱

کلیات

تبیین مساله ۵

اهمیت موضوع ۷

ضرورت تحقیق ۸

اهداف تحقیق ۹

سوال اصلی ۱۰

سوالات فرعی ۱۰

فرضیه های تحقیق ۱۰

پیشینه تحقیق ۱۰

روش تحقیق ۱۱

فصل اول : مفاهیم

معنای لغوی نماز ۱۴

تعریف اصطلاحی نماز ۱۵

نامهای نماز ۱۵

تعریف لغوی آرامش ۱۵

تعریف لغوی اطمینان ۱۵

تعریف لغوی سکینه ۱۶

تعریف لغوی أمن ۱۷

تعاریف اصطلاحی	۱۷
آرامش	۱۷
اطمینان	۱۷
سکینه	۱۸
آرامش کاذب	۱۹
جایگاه نماز در دین اسلام	۲۱
اهمیت نماز از نگاه قرآن	۲۳
اهمیت نماز از دیدگاه روایات	۲۴
فصل دوم: آثار فردی نماز	
آثار نماز در زندگی فردی	۲۸
مسواک زدن	۲۹
استنشاق	۳۰
وضو	۳۱
لباس نمازگزار	۳۳
خوش بویی	۳۵
اعلام زمان کار نیک	۳۶
نیت	۳۷
نماز وسیله پاک‌سازی از کبر	۳۸
سپاس‌گذاری فردی	۳۸
نماز یاری‌گر انسان در سختی‌ها	۳۹
نماز معیار تعقل	۴۰
نماز رافع گرفتاری	۴۱
اولویت بندی در کارها	۴۱

۵- عملیاتی نمودن تحقیقات کتابخانه ای و پیمایشی مفید در درمانگاه های روحی، جسمی

فهرست منابع

- (۱) ابن قیم جوزیه، محمد بن ابی بکر، مدارج السالکین، ج ۲، محقق قاسم عبدالغنی محمد علی، بیروت دار الکتب العلمیه، بی تا
- (۲) اردستانی، احمد صادقی، جلوه‌های نماز در قرآن و حدیث، چ اول، تهران، نشر مطهر، ۱۳۷۷ش
- (۳) امانی، محمد جعفر، محمدرضا آشتیانی، نهج البلاغه، ج ۲، چ ۱۲، قم، انتشارات موسسه الامام علی بن ابی طالب علیه السلام، ۱۳۷۹ش
- (۴) امین، محسن، اعیان الشیعه، ج ۱، چ ۵، بیروت، دارالتعارف للمطبوعات ق
- (۵) انصاری، عبدالله بن محمد، منازل السائرین، قم، دارالعلم، ۱۳۷۶ش
- (۶) انیس، ابراهیم، فرهنگ المعجم الوسیط، ج اول، محمد بندر ریگی، چ سوم، تهران، اسلامی، ۱۳۸۳ش
- (۷) بندر ریگی، محمد، فرهنگ المنجد، ج اول، چاپ دوم، تهران، انتشارات ایران بازار بین الحرمین، بی تا
- (۸) بی آزار، شیرازی، عبدالکریم؛ رساله نوین، ج ۳، قم، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، بی تا
- (۹) بی نا، نشریه نماز در آیینه نشریات دانشجویی، ستاد اقامه نماز نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری، تهران، شماره ۱۱، ۱۳۸۰ش
- (۱۰) حر عاملی، محمد بن حسن، وسائل الشیعه، ج ۲، بیروت، موسسه العلمی للمطبوعات، ق
- (۱۱) حیدری نراقی، علی محمد، نسخه های شفابخش، چ دوم، قم، ۱۳۷۸ش

دهخدا، علی اکبر، لغت نامه، ج اول، چ اول، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۷۷ش

(۱۲) دهقان، احمد، پرسش ها و پاسخ های روز، قم، لاهیجی، بی تا.

(۱۳) ری شهری، محمد مهدی، میزان الحکمه، ج ۶، چ ۸، مترجم حمیدرضا شیخی، قم، انتشارات دار الحدیث، ۱۳۸۶ش

(۱۴) شهسواری، حسین، نمازه چهره دین، مهردلدار، ۱۳۸۲ش

(۱۵) صفری، یداله، نماز (مصلح و معراج) در غربت، زمستان قم، نشر قدس، ۱۳۸۶ش

(۱۶) طالقانی، محمود؛ پرتویی از قرآن، تهران، شرکت سهامی انتشار، بی تا

(۱۷) طبرسی، فضل بن حسن، تفسیر مجمع البیان، ج ۲، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، بی تا

(۱۸) عزیزی، عباس، اخلاق نمازگزاران، تهران، صلاه، ۱۳۸۹ش

(۱۹) علاءالدین حجازی، فرهنگ نماز، بی جا، بعثت، بی تا

(۲۰) عمید، حسن، فرهنگ عمید، چاپ ۲۲، تهران، امیر کبیر، ۱۳۷۳ش

(۲۱) غریزی، عباس آثار و برکات نماز در دنیا و برزخ، چ ۵، قم، انتشارات صلاه، ۱۳۷۸ش

(۲۲) فارس بن زکریا، احمد، معجم مقاییس اللغة، چ اول، بیروت، دارالاحیاء، التراث العربی، ۲۰۰۱م.

(۲۳) کاویانی، محمد، سبک زندگی اسلامی و ابزار سنجش آن، چ ۲، قم، انتشارات سبحان، ۱۳۹۲ش

(۲۴) کلباس، مجتبی، یکصد و ده پرسش و پاسخ درباره نماز، انتشارات ستاد اقامه نماز، ۱۳۸۶ش

(۲۵) گلایری، علی، تجلی عبودیت، نگاهی به جریان نماز در زندگی انسان، سمنان، انتشارات

حبله رود، ۱۳۹۴ش

(۲۶) گودرزی، فرامر، پزشکی قانونی، ج ۲، تهران، انتشارات انیشتین، ۱۳۷۷ش

(۲۷) محسن قرائتی، پرتوی از اسرار نماز، چ ۱۳، تهران، مرکز فرهنگی درس‌هایی از قرآن، ۱۳۸۶ش

(۲۸) محسن قرائتی، یکصد و ده پرسش و پاسخ درباره نماز، چ اول، مرکز چاپ و نشر سازمان

تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۱ش

(۲۹) محمدی ری شهری، محمد؛ میزان الحکمه، ج ۴، ترجمه حمیدرضا شفیعی، قم، دارالحديث،

۱۳۷۷ش

(۳۰) محمدی، حمید، مفردات راغب، چ سوم، قم، دارالذکر، ۱۳۸۱ش

(۳۱) مرکز فرهنگ و معارف قرآن، دائرة المعارف قرآن کریم، ج ۱، قم، نشر بوستان، ۱۳۸۲ش

(۳۲) مشعل پورزرد، علی، تکامل انسان در پرتو نماز، تهران، نشر داستان، ۱۳۸۶ش

(۳۳) مطهری، مرتضی، آشنایی با قرآن (تفسیر سوره نور)، تهران، انتشارات صدرا، ۱۳۸۱ش

(۳۴) مطهری، مرتضی، سیری در نهج البلاغه، چ ۳۴، تهران، صدرا، ۱۳۷۶ش

(۳۵) مکارم شیرازی و دیگران، ناصر، تفسیر نمونه، ج ۲۷، چ ۲۳، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۹۰ش

(۳۶) نجفی، گودرز، راز نیایش، چ دوم، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، شرکت چاپ و نشر بین

الملل، ۱۳۸۴ش

(۳۷) نصیری، ابوطالب، آثار و برکات نماز اول وقت، قم، طه، ۱۳۹۳ش

(۳۸) نعیم آبادی، غلامعلی، نماز جماعت، قم، توسعه قلم، ۱۳۸۶ش

۳۹) نماز و تربیت، دبیر خانه دائمی اجلاس سراسری نماز، موسسه فرهنگی، تهران، انتشارات ستاد

اقامه نماز، چ ۷، ۱۳۸۷ ش

۴۰) نوری طبرسی، حسین، مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۳، چاپ اول، قم، موسسه

آل البيت عليهم السلام، الاحيا التراث، ۱۰۴۷ ق

۴۱) وحیدی، محمد، فلسفه اسرار و احکام نماز، قم، انتشارات عصمت، ۱۳۸۱ ش

۴۲) فواید-بوی-خوش-چیست-؟-htm